

Παρουσιάζει η έκδοση για
iBooks της **Σχολής**
Σαββάτου

Επίσης και σε PDF εντελώς δωρεάν!

www.believechannel.org

ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

ΕΔΑΦΙΟ ΜΝΗΜΗΣ: «Αρχή σοφίας φόβος Κυρίου. Οι άφρονες καταφρονούσι την σοφίαν και την διδασκαλίαν.» Παροιμίες 1/α' 7.

Για τη μελέτη αυτής της εβδομάδας, διαβάστε: Παρ. 1-3/α'-γ', Γέν. 1/α' 1, Έξ. 19/θ' 16, 20/κ' 20, Παρ. 11/α' 30, 13/ιγ' 12, 15/ιε' 4.

Από τον κήπο της Εδέμ και έπειτα, η ρίζα της ανθρώπινης τραγωδίας εκτείνεται σε λάθος επιλογές. «Ο άνθρωπος τα έχασε όλα επειδή προτίμησε να ακούσει τον απατεώνα μάλλον παρά Εκείνον που είναι η Αλήθεια, ο Μόνος που δείχνει κατανόηση. Με την ανάμειξη του κακού με το καλό, ο νους του σκοτίσθηκε, οι πνευματικές και ψυχικές δυνάμεις του ναρκώθηκαν.» Ε. Χουάιτ, Ε. σ. 15.

Το βιβλίο των Παροιμιών, μας βοηθάει να κάνουμε το σωστό, να επιλέγουμε τον τρόπο του Θεού και όχι του απατεώνα. Οι γονείς που συμβουλεύουν το παιδί τους, δεν το προειδοποιούν απλώς για τις λάθος επιλογές, αλλά το ενθαρρύνουν και να κάνει τις σωστές. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς οι επιλογές μας είναι κυριολεκτικά, ζητήματα ζωής και θανάτου.

Τα πρώτα τρία κεφάλαια διευκρινίζουν αυτήν την μέθοδο εκπαίδευσης. Αφού εξηγείται ο σκοπός του βιβλίου, «διά να γνωρίση τις σοφίαν» (Παρ. 1/α' 2) και το γνωμικό του βιβλίου, «Αρχή σοφίας φόβος Κυρίου» (Παρ. 1/α' 7 συγκρίνετε με Παρ. 9/θ' 10), ο συγγραφέας μάς προειδοποιεί συνεχώς για την ανοησία και μας προτρέπει να ανταποκριθούμε στην κλήση για ουράνια σοφία.

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ

Στις Παρ. 1/α' 1-6 ο τίτλος, «Παροιμιαί Σολομώντος, υιού του Δαβίδ, βασιλέως του Ισραήλ» (1/α'1) μας παραπέμπει στο Α' Βασ. 3/γ' 5-14. Στο Βασιλέων, όπως και στις Παροιμίες, ο Σολομών παρουσιάζεται να αναζητά την σοφία στον Θεό. Επιπλέον, και στις δύο περικοπές ο Σολομών αναφέρεται ως «υιός του Δαβίδ», και συναντάμε έννοιες όπως «σύνεση», «σοφία», «κρίση». Εκτός του ότι αυτές οι περικοπές επιβεβαιώνουν πως ο Σολομών είχε καθοριστικό ρόλο στη σύνταξη του βιβλίου, δείχνουν και ότι το θέμα των Παροιμιών είναι η αναζήτηση του ανθρώπου για σοφία από τον Θεό.

Διαβάστε Παρ. 1/α' 7. Τι είναι η σοφία; Τι είναι «φόβος Κυρίου»; Πώς αυτά τα δύο σχετίζονται;

Η «σοφία» εδώ ορίζεται ως «θρησκευτική εμπειρία». Είναι συναφής με τον φόβο του Κυρίου. Αυτή η σημαντική έννοια της Ιουδαϊκής θρησκείας είναι το κλειδί των Παροιμιών. Δεν επαναλαμβάνεται απλώς συχνά, αλλά πλαισιώνει ολόκληρο το βιβλίο (Παρ. 1/α' 7, 31/λα' 30).

Ο «φόβος Κυρίου» δεν έχει να κάνει με τις δεισιδαιμονίες και τον φόβο της θεϊκής τιμωρίας. Ο φόβος του Κυρίου απεικονίστηκε στην αντίδραση του λαού όταν ο Θεός αποκαλύφθηκε στο όρος Σινά (Έξ. 19/ιθ' 16, 20/κ' 20), και έγινε κατανοητή η δέσμευσή τους να είναι πιστοί και να αγαπάνε τον Θεό σε ανταπόκριση της διαθήκης Του μαζί τους (Δευτ. 10/ι' 12).

Εν ολίγοις, «φόβος Κυρίου» σημαίνει πιστότητα και αγάπη προς Εκείνον. Η φράση, «Αρχή σοφίας φόβος Κυρίου» σημαίνει ότι η σοφία δημιουργεί αυτόν το «φόβο». Ο όρος «αρχή», μας παραπέμπει στην εισαγωγή της ιστορίας της Δημιουργίας (Γέν. 1/α' 1). Ως πρώτο μάθημα της σοφίας είναι η κατανόηση ότι ο Θεός είναι ο Δημιουργός, ο Ζωοδότης και ο πανταχού Παρών – ο Θεός της αγάπης, της δικαιοσύνης και της σωτηρίας (Ιωάν. 3/γ' 16, Ψαλμ. 89/πθ' 14, Εβρ. 9/θ' 12).

ΣΚΕΨΗ: Διαβάζουμε ότι πρέπει να αγαπάμε και να φοβόμαστε τον Θεό. Πώς σχετίζονται αυτές οι δύο έννοιες στην προσωπική σας σχέση με τον Κύριο;

Δευτέρα 29 Δεκεμβρίου

ΑΛΗΘΙΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Διαβάστε Παρ. 1/α' 8-19. Ποιοι δύο αντίθετοι τρόποι «διδασκαλίας» παρουσιάζονται σ' αυτά τα εδάφια; Ποιο είναι το βασικό μήνυμα, όχι μόνο για τους γονείς, αλλά και για όλους όσους φοβούνται τον Κύριο;

Πρώτα απ' όλα η εκπαίδευση είναι ένα οικογενειακό ζήτημα, και η πραγματική διδασκαλία ξεκινάει από τους γονείς. Στην περικοπή αυτή η εκπαίδευση αναφέρεται ως «διδασκαλία» και ως «νόμος». Ο εβραϊκός όρος για τον νόμο έχει την έννοια της «κατεύθυνσης». Οι γονείς είναι που πρέπει να δίνουν σωστές κατευθύνσεις στα παιδιά τους. Αντιθέτως, ο άλλος τρόπος «διδασκαλίας» δεν κατονομάζεται. Αναφέρεται απλώς ως η φωνή των αμαρτωλών που οδηγεί σε λάθος κατεύθυνση. Επίσης, η προσφώνηση «υιέ μου», δεν γίνεται ως αναφορά στο ανδρικό φύλο, αλλά επαναλαμβάνεται για να δοθεί έμφαση στην γονική καθοδήγηση. Για τον κάθε γονέα – «πατήρ σου», «μήτηρ σου» - γίνεται ξεχωριστή αναφορά στην προσωπική του καθοδήγηση, σε αντίθεση με το πλήθος των ανώνυμων αμαρτωλών.

«Ο Θεός με τη σοφία Του διέταξε να καταστεί η οικογένεια ο κυριότερος από όλους τους εκπαιδευτικούς συντελεστές. Η εκπαίδευση του παιδιού αρχίζει στο σπίτι. Εκεί, με εκπαιδευτές τους γονείς του, πρόκειται να διδαχθεί τα μαθήματα που θα το οδηγήσουν στη ζωή. Η εκπαιδευτική επιρροή του σπιτιού είναι μία αποφασιστική δύναμη για το καλό ή το κακό. Αν το παιδί δε διδαχθεί εδώ καθώς πρέπει, τότε ο Σατανάς θα το διδάξει με μεθόδους της αρεσκείας του.» Ε. Χουάιτ, Χ.Ο. σ. 129,130. Το καλύτερο επιχείρημα υπέρ της οικογενειακής εκπαίδευσης είναι τα αποτελέσματά της. Αυτά είναι τα εσωτερικά στοιχεία του χαρακτήρα που στολίζουν σαν στεφάνι στο κεφάλι και περιδέραιο στο λαιμό. Στη Μέση Ανατολή συνηθιζόταν να κληροδοτούν οι γονείς στα παιδιά τους πολύτιμα περιδέραια και βραχιόλια. Η εκπαίδευση έχει μεγαλύτερη αξία από τα υλικά πλούτη. Ο χρόνος που περνούν οι γονείς με τα παιδιά τους είναι πιο πολύτιμος από αυτόν που περνούν στη δουλειά τους. Επίσης, η αναφορά στο κεφάλι και στον λαιμό, δείχνει ότι η εκπαίδευση διαμορφώνει την προσωπικότητα του ατόμου. Στον τρόπο των αμαρτωλών αναφέρονται μόνο τα πόδια (Παρ. 1/α' 15), σαν ο αλλοπρόσαλλος γιος να έχει χάσει την ταυτότητά του.

ΣΚΕΨΗ: Πώς μπορούμε να αντισταθούμε στους πειρασμούς που η κοινωνία, οι φίλοι, ή ακόμη και οι συγγενείς, φέρνουν στο δρόμο μας;

ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Διαβάστε Παρ. 1/α' 20,21. Πώς παρουσιάζεται εδώ η σοφία; Τι μας λέει; Ενώ οι αμαρτωλοί «ενεδρεύουσι» (Παρ. 1/α' 11,18), η σοφία «φωνάζει έξω» (Παρ. 1/α' 20), «κράζει επί κεφαλής των αγορών» και «απαγγέλει τους λόγους αυτής» (Παρ. 1/α' 21). Εδώ η σοφία προσωποποιείται, προτρέποντας τους περαστικούς. Παρέχεται σε όλους τους ανθρώπους. Μέσα στη φασαρία των αγοροπωλησιών, το κάλεσμα της σοφίας ηχεί δυνατότερα από κάθε άλλο θόρυβο.

Διαβάστε Παρ. 1/α' 22-32. Τι συμβαίνει εάν απορρίψουμε τη σοφία; Ο λόγος που οι άνθρωποι απορρίπτουν την σοφία είναι εξαιτίας του χαρακτήρα τους. Φέρονται με υπεροψία και περιφρόνηση (Παρ. 1/α' 25, συγκρίνετε με εδ. 30) σαν αυτοί να γνωρίζουν καλύτερα. Υπαινίσσονται ότι η σοφία είναι για τους απλούς και τους αφελείς. Ωστόσο, οι ίδιοι είναι απλοί και αφελείς, άφρονες που μισούν τη γνώση (Παρ. 1/α' 22, συγκρίνετε με εδ. 29).

Όσοι απορρίπτουν τη σοφία, θα θερίσουν τον καρπό αυτής της επιλογής τους. Επειδή δεν επέλεξαν τον φόβο του Κυρίου, «θέλουνι χορτασθή από των κακοβουλιών αυτών» (Παρ. 1/α' 31). Όταν απορρίπτουμε την ουράνια σοφία, καταλήγουμε να δημιουργούμε ή να αποδεχόμαστε ψέματα και μυθεύματα. Με τον τρόπο αυτό αντικαθιστούμε τον Θεό με είδωλα. Η ειρωνεία είναι ότι εκείνοι που περιφρονούν και χλευάζουν την θρησκεία συνήθως δίνουν αξία σε ανούσια πράγματα και προκαταλήψεις, χωρίς τελικά να ικανοποιούν τις βασικότερες ανάγκες της καρδιάς.

ΣΚΕΨΗ: Διαβάστε Παρ. 1/α' 33. Στα πλαίσια της παραπάνω περικοπής, ποια υπόσχεση και ελπίδα βρίσκουμε; Πώς εκδηλώνεται αυτή η υπόσχεση στην προσωπική μας εμπειρία;

Τετάρτη 31 Δεκεμβρίου

ΤΟ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ

Διαβάστε Παρ. 2/β' 1-5. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για να κατανοήσουμε τον «φόβο του Κυρίου»; Ποιες είναι οι επιλογές μας όσον αφορά αυτό το ζήτημα;

Τρεις φορές ο λόγος ξεκινάει με τον υποθετικό σύνδεσμο «εάν», σηματοδοτώντας τα τρία επίπεδα της εκπαίδευσης. Το πρώτο «εάν» δείχνει το παθητικό επίπεδο της ακρόασης – της αποδοχής των λόγων της σοφίας (Παρ. 2/β' 1,2). Το δεύτερο «εάν», μας μεταφέρει στην ενεργητική ανταπόκριση στο κάλεσμα της σοφίας (Παρ. 2/β' 3). Το τρίτο «εάν», δείχνει στην αναζήτηση και στην εξερεύνηση της σοφίας ως «κεκρυμμένους θησαυρούς» (Παρ. 2/β' 4).

Διαβάστε Παρ. 2/β' 6-9. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για γνώση της δικαιοσύνης; Ποια είναι η δέσμευση του Θεού στην απόκτηση σοφίας;

Είναι αξιοσημείωτο ότι η φράση «ο Κύριος δίδει», στο εδ. 6, ανταποκρίνεται στην φράση «θέλεις ευρεί την επίγνωσιν του Θεού», εδ. 5. Η σοφία, όπως και η σωτηρία, είναι δώρο από τον Θεό. Αρχικά περιγράφεται η διαδικασία των ενεργειών του ανθρώπου, ενώ στη συνέχεια περιγράφονται οι Θεϊκές ενέργειες: «δίδει σοφίαν», «αποταμιεύει σωτηρίαν», «φυλάττων την οδόν των οσίων αυτού».

Διαβάστε Παρ. 2/β' 10-22. Τι συμβαίνει όταν η σοφία βρίσκει κατοικία στην καρδιά μας;

«Εάν η σοφία εισέλθη εις την καρδίαν» μας, σηματοδοτείται το τελευταίο στάδιο της πνευματικής μας αφύπνισης. Όχι μόνο θα χαρούμε την γνώση του Κυρίου, αλλά θα είναι και μία ευχάριστη εμπειρία για τη ψυχή μας (Παρ. 2/β' 10). Θα προστατευτούμε από το κακό (Παρ. 2/β' 12) και την αποπλάνηση (Παρ. 2/β' 16), και θα βαδίσουμε στο μονοπάτι της δικαιοσύνης (Παρ. 2/β' 20).

Διαβάστε Παρ. 2/β' 13,17. Ποιο είναι το πρώτο βήμα των ασεβών και πού οδηγεί;

Το ότι είμαστε αμαρτωλοί, δεν σημαίνει πως θα πέσουμε εντελώς στο κακό. Κάποιος που τώρα βρίσκεται στο λάθος μονοπάτι, αρχικά ήταν στο σωστό. Η ασέβεια, πρώτα απ' όλα είναι απουσία πίστης. Η αμαρτία ξεκινάει ανεπαίσθητα και ακίνδυνα, αλλά σύντομα ο αμαρτωλός όχι μόνο κάνει το κακό, αλλά και το απολαμβάνει.

ΣΚΕΨΗ: Τι σημαίνει εάν, μη γένοιτο, απολαμβάνουμε το κακό; Ή ακόμη χειρότερα, εάν δεν το θεωρούμε καν κακό;

Πέμπτη 1 Ιανουαρίου

«ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΣ»

Διαβάστε Παρ. 3/γ' 7. Ποια είναι η παγίδα του να θεωρούμε τον εαυτό μας σοφό;

Όταν θεωρούμε τον εαυτό μας σοφό υπάρχει ο κίνδυνος να οδηγηθούμε στην ψευδαίσθηση ότι δεν χρειαζόμαστε την Θεϊκή σοφία. Αυτό είναι μία απελπιστική κατάσταση. «Είδες άνθρωπον νομίζοντα εαυτόν σοφόν; Μάλλον ελπίς είναι εκ του άφρονος, παρά εξ αυτού» (Παρ. 26/κς' 12). Η σοφία χαρακτηρίζει την θρησκευτική αφοσίωση. Ο σοφός τηρεί τις εντολές του Θεού (Παρ. 3/γ' 1), εκδηλώνει «έλεος και αλήθεια» (Παρ. 3/γ' 3) και ελπίζει στον Κύριο (Παρ. 3/γ' 5). Η σοφία υποδηλώνει την στενή σχέση με τον Θεό. Προσέξτε την επαναλαμβανόμενη αναφορά στην καρδιά μας (Παρ. 3/γ' 1,3,5), το μέρος που ανταποκρίνεται στην επιρροή του Θεού. (Στις Παρ. 2/β' 10 η καρδιά αναφέρεται ως το μέρος όπου εισέρχεται η σοφία.)

Διαβάστε Παρ. 3/γ' 13-18. Ποια είναι η ανταμοιβή που προσφέρεται με το χάρισμα της σοφίας;

Η σοφία συνδέεται με την ζωή και την υγεία (Παρ. 3/γ' 2,8,16,18,22). Μία από τις πιο χαρακτηριστικές απεικονίσεις είναι το «δένδρον ζωής» (Παρ. 3/γ' 18), μία υπόσχεση που επαναλαμβάνεται αρκετές φορές στο βιβλίο (Παρ. 11/ια' 30, 13/ιγ' 12, 15/ιε' 4) και παραπέμπει στον Κήπο της Εδέμ. Αυτή η υπόσχεση δεν σημαίνει ότι αποκτώντας σοφία θα έχουμε αιώνια ζωή, αλλά ότι η ποιότητα της ζωής με τον Θεό, όπως την βίωσαν οι πρόπατορες μας στην Εδέμ, μπορεί ως ένα βαθμό να αποκατασταθεί. Καθώς ζούμε με τον Θεό, παίρνουμε μία ιδέα της Εδέμ έχοντας την ελπίδα μας στην υπόσχεση ότι θα λάβουμε την αιώνια βασιλεία (δείτε Δαν. 7/ζ' 18). Διαβάστε Παρ. 3/γ' 19,20. Γιατί η ανάγκη μας για σοφία είναι τόσο ζωτικής σημασίας;

Η ξαφνική αναφορά στην ιστορία της Δημιουργίας μοιάζει σαν να είναι εκτός θέματος. Ωστόσο, η χρήση της σοφίας κατά την Δημιουργία ενισχύει το επιχείρημα του εδ. 18 που συσχετίζει τη σοφία με το δέντρο της ζωής. Εφόσον ο Θεός δημιούργησε με σοφία του ουρανού και την γη, τότε η σοφία δεν είναι κάτι το ασήμαντο. Το φάσμα της είναι ασύλληπτο. Ξεπερνά τα όρια του κόσμου μας. Όπως επιβεβαιώνει και η αναφορά στο δένδρο της ζωής, η σοφία σχετίζεται με την αιώνια ζωή. Και βάση αυτού, η περικοπή ολοκληρώνεται με την υπόσχεση ότι «οι σοφοί θέλουσι κληρονομήσει δόξαν» (Παρ. 3/γ' 35).

Παρασκευή 2 Ιανουαρίου Δύση ηλίου: 17:16'

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Διαβάστε, Ε. Χουάιτ, Λ.Ζ. σ. 61-68, Μ.Ν. σ. 319,320, Ε. σ. 185,186.

«Πρέπει οι νέοι να καταλάβουν τη μεγάλη αλήθεια η οποία υπογραμμίζει τη δήλωση ότι μετά του Θεού “είναι η πηγή της ζωής” (Ψαλμ. 36:9). Όχι μόνο ο Θεός έχει δημιουργήσει τα πάντα, αλλά Αυτός είναι και η ζωή κάθε ζωντανής υπόστασης. Τη δική Του ζωή παίρνουμε από το ηλιακό φως, από τον καθαρό και ζωογόνο αέρα, από την τροφή που αναπτύσσει τα σώματά μας και διατηρεί τη δύναμή μας. Στη δική Του ζωή εμείς υπάρχουμε από ώρα σε ώρα, από λεπτό σε λεπτό. Εκτός από τη διαστρέβλωση που έχουν υποστεί από την αμαρτία, όλα τα δώρα Του απευθύνονται στη ζωή, στην υγεία και στη χαρά.» Ε. Χουάιτ, Ε. σ. 185,186. «Πολλοί νομίζουν ότι η αφοσίωση στον Θεό είναι επιζήμια για την υγεία και την ευτυχία στις κοινωνικές σχέσεις. Όσοι όμως βαδίζουν στο μονοπάτι της σοφίας και της αγιοσύνης βρίσκουν ότι “η ευσέβεια είναι προσοδοφόρα, έχοντας υποσχέσεις τόσο για την παρούσα ζωή όσο και για την μέλλουσα.” Ζούνε απολαμβάνοντας τις πραγματικές χαρές της ζωής.» Ε. Χουάιτ, Β.С. τομ. 3, σ. 1156.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ:

1. Ποια είναι η διαφορά μεταξύ της σοφίας και της γνώσης; Πώς γίνεται κάποιος να έχει πολλές γνώσεις αλλά να μην έχει σοφία;
2. Μείνετε λίγο στην έννοια «φόβος Κυρίου». Εφόσον «φόβος δεν είναι εν τη αγάπη» (Α' Ιωάν. 4/δ' 18), πώς μπορούμε να φοβόμαστε τον Κύριο και συγχρόνως να Τον αγαπάμε; Πώς επιτυγχάνεται η δικαιοσύνη και η αγάπη στα πλαίσια του να φοβόμαστε τον Κύριο;
3. Γιατί το να «φαντάζεσαι σεαυτόν σοφόν» είναι μία επικίνδυνη κατάσταση, δεδομένου του πόσο διεφθαρμένη είναι η καρδιά του ανθρώπου και του πόσο εύκολα δικαιολογούμε τη συμπεριφορά μας; Σκεφτείτε περιπτώσεις ανθρώπων που δικαιολόγησαν άσχημη συμπεριφορά. Πώς μπορούμε να βεβαιωθούμε ότι δεν κάνουμε το ίδιο;